

Zbiór interpretacji dot. projektów objętych grantem:

Z dnia 17.12.2018 r.:

1. Czy projekty objęte grantem realizowane w ramach typu 2 SZOOP powinny uwzględniać działania na rzecz mieszkańców?

Podstawowym założeniem typu projektu nr 2 jest realizacja działań wspierających rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej. W SZOOP zaplanowano możliwość realizacji tych działań poprzez zastosowanie takich form wsparcia jak: usługi wzajemnościowe, samopomocowe czy animację aktywności lokalnej oraz obywatelskiej przez lidera lub animatora. Dodatkowo IZ RPO umożliwiła zastosowanie także innych rozwiązań w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, które w *Zasadach udzielania wsparcia* doprecyzowano jako m.in.: a) edukacja społeczna i obywatelska, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców; b) organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym; c) inne działania o charakterze integracyjnym, wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii.

W intencji IZ RPO było, aby we wszystkich działaniach podejmowanych w ramach typu nr 2 każdorazowo wspierane były rozwiązania, które pozwalają na organizowanie i animację społeczności lokalnej. Tworzenie „zamkniętych działań” skierowanych tylko do jednej z grup społeczności lokalnej, nie wpisują się w ww. rozwiązania, ponieważ nie angażują, nie animują ani nie integrują osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze społecznością mieszkańców. Działania takie powinny włączać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w działania na rzecz mieszkańców, ale także włączać mieszkańców w działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania np. dla osób niesamodzielnych mogą być realizowane, ale w połączeniu z np. współpracą wolontariuszy czy animowaniem mieszkańców do działań realizowanych przez i/lub dla osób niesamodzielnych.

W związku z powyższym należy stosować powyższą interpretację obligatoryjnie w naborach ogłaszanych od dnia jej wydania. W obecnie trwających naborach IZ RPO rekomenduje, aby działania realizowane w ramach typu 2 SZOOP również uwzględniały działania na rzecz mieszkańców, o czym IZ RPO informowała przedstawicieli LGD na konsultacjach.

2. Czy dzieci mogą być objęte wsparciem w ramach typu 2 SZOOP?

Co do zasady projekty skierowane tylko do dzieci powinny być realizowane w klubach młodzieżowych. Natomiast w typie 2 c, gdzie jest mowa o organizowaniu społeczności lokalnej mogą być realizowane projekty z udziałem dzieci, ale nie powinny być skoncentrowane tylko i wyłącznie na tej grupie docelowej.

3. W jakich typach projektów wymagane są *Ogólne warunki realizacji wsparcia w aktywizacji społeczno-zawodowej* zawarte w *Zasadach udzielania wsparcia na projekt grantowy*?

Zapisy punktu *Ogólne warunki realizacji wsparcia w aktywizacji społeczno-zawodowej* zawarte w *Zasadach udzielania wsparcia na projekt grantowy* są zapisami pochodzącymi z wytycznych dotyczących włączenia społecznego i są wymagane przy realizacji ścieżki reintegracji społeczno-zawodowej (typ 1 d, e). W przypadku działań wspierających proces aktywizacji społeczno-zawodowej, w ramach innych typów możemy wykorzystywać analogiczne wymogi, ale nie są one obligatoryjne.

4. Kiedy dzieci zaliczane są do grupy docelowej?

Jeżeli w ramach projektu są realizowane działania merytoryczne dla dzieci (nie tylko opieka podczas działań realizowanych dla rodziców) i dzieci spełniają przesłankę wynikającą z definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (np. jako rodzina korzystająca z pomocy społecznej) mogą stanowić one grupę docelową jako osoby wykluczone. Jeżeli dzieci nie spełniają przesłanek osób wykluczonych, a spełniają taką przesłankę tylko rodzice, to wówczas dzieci mogą być objęte wsparciem jako otoczenie. Natomiast w przypadku, kiedy dzieci nie otrzymują wsparcia bezpośredniego w ramach projektu (tylko jest dla nich zapewniona np. opieka podczas działań realizowanych dla rodziców) to nie są wykazywane jako grupa docelowa (ani jako osoby wykluczone ani jako otoczenie).

5. Czy opiekun w klubie młodzieżowym powinien spełniać minimalne wymogi wskazane w standardzie pracy kluby?

Dla prawidłowej realizacji działań w Klubie Młodzieżowym, zgodnie z minimalnym standardem pracy wskazanym przez IZ RPO, opiekun zatrudniony w takim klubie powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie do pracy z dziećmi i młodzieżą. Intencją IZ RPO było, aby zatrudniona kadra spełniała minimum jeden z poniższych warunków:

- a) posiada wykształcenie wyższe na kierunku: pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub inne uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną;
- b) posiada wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną;
- c) posiada wykształcenie średnie oraz udokumentowany co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną.

Przez „udokumentowany co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną” należy szeroko rozumieć możliwość sumowania udokumentowanego doświadczenia w pracy z dziećmi, młodzieżą m.in. na podstawie umów o pracę zgodnie z Kodeksem pracy, ale także umów cywilno-prawnych oraz umów w formie wolontariatu, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się także inny dokument potwierdzający realizację działań w zakresie opieki, organizacji zajęć dla dzieci, młodzieży czy rodzin.

W opinii IZ RPO wymagania te są minimalne, aby jakość pracy w klubie i zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży była zachowana na odpowiednim poziomie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż wymagania nie są nadto wygórowane, gdyż możliwe jest zatrudnienie osoby z wykształceniem średnim posiadającej doświadczenie w pracy z dziećmi lub rodziną albo chociażby ukończone szkolenie z niniejszego zakresu. Nie jest możliwe zatrudnianie na stanowisko osoby prowadzącej klub młodzieżowy osoby nie posiadającej ww. kwalifikacji.

Z dnia 29.10.2018 r.:

1. Czy kształtowanie procesu wsparcia w oparciu o ścieżkę reintegracji należy stosować wyłącznie w projektach z zakresu aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej?

Wymóg *Zasad udzielania wsparcia*, zgodnie z którym "Proces wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji" jest obligatoryjny w projektach z zakresu aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej. W pozostałych typach wnioskodawcy mogą, jako element dobrych praktyk, taką ścieżkę reintegracji społecznej zaplanować np. jako element rekrutacji, w czasie której bada się potrzeby i predyspozycje grupy docelowej i na tej podstawie planuje się szczegółowe działania w projekcie.

Należy pamiętać, iż doradztwo zawodowe to instrument aktywizacji zawodowej i nie można go realizować w projektach poświęconych tylko i wyłącznie aktywizacji społecznej.

Z dnia 5.10.2018 r.:

1. Czy legitymacja osoby niepełnosprawnej jest wystarczająca do zakwalifikowania osoby na warsztaty organizowane przez LGD w ramach zadań zleconych? Czy w przypadku dzieci i młodzieży przebywającej w świetlicy środowiskowej lub socjoterapeutycznej – dopuszczalne jest żeby dokumenty (formularze, oświadczenia) podpisał opiekun świetlicy lub kierownik?

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności a także ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, potwierdzeniem posiadania orzeczenia jest legitymacja osoby niepełnosprawnej. Wobec powyższego można przyjąć, iż jest to prawidłowy dokument potwierdzający kwalifikowalność takiej osoby do udziału w projekcie.

W przypadku dzieci udział zawsze powinien potwierdzić rodzic lub opiekun prawny. *Wytyczne monitorowania postępu rzeczowego* wskazują, iż: „W celu rozpoczęcia udziału osoby w projekcie niezbędne jest podanie przez nią lub jej opiekuna prawnego danych osobowych w zakresie wyznaczonym w niniejszych wytycznych. Uczestnika projektu należy poinformować o możliwości odmowy podania danych wrażliwych, o obowiązku przekazania danych po zakończeniu projektu potrzebnych do wyliczenia wskaźników rezultatu bezpośredniego (np. status na rynku pracy, udział w kształceniu lub szkoleniu) do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie oraz możliwości przyszłego udziału w badaniu ewaluacyjnym”. Należy podkreślić, iż dziecko nie ma uprawnień do podejmowania czynności prawnych. Ewentualnie osoby powyżej 18 roku życia mogłyby złożyć podpis na dokumentacji samodzielnie. Natomiast w przypadku młodszych osób możliwym jest, żeby opiekun ze świetlicy lub kierownik wypełnił wraz z uczestnikiem projektu wymagane dokumenty, ale podpisać pod nimi musi się rodzic/opiekun prawny.

Z dnia 28.09.2018 r.:

1. Kto stanowi grupę docelową w projektach objętych grantem? Które *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania*

ubóstwa obowiązują podczas naborów grantowych Lokalnych Grup Działania? Jakie dokumenty należy przedstawić w celu potwierdzenia przynależności do grupy docelowej?

Zgodnie z zapisami *Zasad udzielania wsparcia na projekty grantowe* oraz *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem EFS i EFRR na lata 2014-2020* z dnia 24 października 2016 r. grupę docelową stanowią osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj.:

1. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem przez pomoc społeczną, tj. spełniające co najmniej jeden z warunków określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej - zaświadczenie z ośrodka pomocy społecznej lub oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);
2. osoby o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym - zaświadczenie z właściwej instytucji lub oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);
3. osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą, rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - zaświadczenie z właściwej instytucji, zaświadczenie od kuratora, wyrok sądu, oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);
4. osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich - zaświadczenie od kuratora; zaświadczenie z zakładu poprawczego lub innej instytucji czy organizacji społecznej zajmującej się pracą z osobami nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym; kopia postanowienia sądu; inny dokument potwierdzający zastosowanie środków zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości;
5. osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - zaświadczenie z ośrodka wychowawczego/ młodzieżowego/ socjoterapii;
6. osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020- odpowiednie orzeczenie lub innym dokument poświadczający stan zdrowia;
7. rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością – odpowiednie orzeczenie lub innym dokument poświadczający stan zdrowia oraz oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);
8. osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - zaświadczenie z Urzędu Pracy;

9. osoby niesamodzielne – zaświadczenie od lekarza; odpowiednie orzeczenie lub innym dokument poświadczający stan zdrowia, oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);
10. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 - zaświadczenie od właściwej instytucji lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację np. kopia wyroku sądowego, pismo ze spółdzielni o zadłużeniu, oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);
11. osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą).

Lokalne Grupy Działania, które w ogłoszeniu o naborze wskazały definicję osób wykluczonych z nowych *Wytycznych* zobligowane są do poinformowania swoich grantobiorców o prawidłowej kwalifikacji grupy docelowej.

W projektach objętych grantem, w przypadku, kiedy osobą niepełnosprawną nie jest dziecko tylko osoba dorosła to członków rodziny z tego tytułu można objąć wsparciem jako osoby wykluczone jeżeli rodzina otrzymuje świadczenia z pomocy społecznej lub kwalifikuje się do tych świadczeń tj. spełniające co najmniej jeden z warunków określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Jeżeli członek gospodarstwa domowego sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością nie spełnia pozostałych przesłanek definicji osoby wykluczonej - to można go objąć wsparciem jako otocznie.

Z dnia 13.09.2018 r.:

1. Czy w klubie młodzieżowym, w którym przebywa młodzież w wieku 12-14 lat borykająca się z problemem uzależnień jest możliwe prowadzenie „warsztatów uzależnień” prowadzonych przez coacha?

Co do zasady w ramach klubów młodzieżowych jednym z narzędzi jest program rówieśniczy. W ramach tej formy wsparcia możliwa jest realizacja doradztwa rówieśniczego i coachingu rówieśniczego, polegającego na aktywizacji młodzieży przebywającej w klubie młodzieżowym przez osobę (rówieśnika) będącą liderem grupy. Taka osoba powinna przede wszystkim mieć predyspozycje do prowadzenia warsztatów/coachingu (posiadać kwalifikacje). Jednak biorąc pod uwagę wiek grupy docelowej trudno będzie znaleźć rówieśnika z predyspozycjami coacha.

W związku z powyższym biorąc pod uwagę standard pracy klubów młodzieżowych możliwe jest zatrudnienie w ramach funkcjonującego klubu pracownika spełniającego wymogi (zapisanie w standardzie klubu młodzieżowego), który będzie prowadził zajęcia w zakresie wskazanym w standardzie klubu.

2. Czy wkładem własnym w projekcie mogą być środki z tzw. „kapslowego”, które wpłacane są przez przedsiębiorców sprzedających alkohol w danym mieście na

gminne/miejskie ośrodki rehabilitacji, terapii uzależnień oraz profilaktyki, które są jednostkami samorządowymi?

W przypadku realizacji projektu przez podmiot „jst” co do zasady środki, które zasilają budżet gminy z tzw. „kapslowego” mogą stanowić wkład własny w projekcie grantowym.

Jednak wskazane środki, które stanowiłyby wkład własny w projekcie powinny być przeznaczone na działania, które są ściśle określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizowane za pomocą miejskiego/gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3. Czy beneficjenci grantowi powinni stosować „klauzule społeczne” w ramach wyboru podmiotów realizujących poszczególne formy wsparcia w zamówieniach poniżej 30 000 euro?

Zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 30 000 euro wyjęte są spod reżimu stosowania przepisów ustawy PZP w zakresie „klauzul społecznych”. W takim przypadku zamawiający udziela zamówienia na podstawie wewnętrznych uregulowań obowiązujących w danym podmiocie (np. regulamin zamówień poniżej 30 000 euro) oraz „Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków (...)”.

Co do zasady zamawiający może przewidzieć w zamówieniach poniżej 30 000 euro klauzule społeczne opisane w przedmiocie zamówienia lub w kryteriach oceny, jednak powinny one być opisane w sposób przejrzysty oraz nie powodować naruszenia zasady równego traktowania oferentów.

Powyższa odpowiedź nie może stanowić wykładni prawa, ponieważ Instytucja Zarządzająca nie jest podmiotem uprawnionym do interpretacji przepisów w zakresie ustawy Prawo zamówień publicznych. Organem uprawnionym jest Urząd Zamówień Publicznych.

Z dnia 5.08.2018 r.:

IZ RPO WK-P przedstawia poniżej przykładowe fiszki projektowe:

Projekt nr 1: Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców:

Celem jest aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez wdrażanie kompleksowych działań aktywizacji społeczno-zawodowej skierowanych do osób, rodzin, środowisk i lokalnych społeczności, w oparciu o ścieżkę reintegracji stworzoną indywidualnie dla każdego uczestnika wsparcia, oraz poprzez dostęp do usług rehabilitacji zawodowej.

Etap I - Określenie ścieżki reintegracji przy udziale psychologa i doradcy.

Etap II Aktywizacja społeczna:

- Poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne – stworzenie grupy wsparcia prowadzonej przez terapeutę/psychologa,
- Poradnictwo prawne i obywatelskie – dyżury specjalistów,
- Warsztaty kształtujące umiejętności osobiste, treningi kompetencji i umiejętności społecznej,
- Wizyty studyjne,

- Integracja społeczna uczestników - np. wyjazdy do kina, wioski tematycznej, teatru, rajd, piknik itp.

Elementy towarzyszące:

- Koszty opieki nad dzieckiem lub osobą zależną,
- Koszty przejazdów na zajęcia.

Etap III Aktywizacja zawodowa:

- Doradztwo zawodowe, trener pracy, pośrednictwo pracy,
- Kursy/szkolenia zawodowe,
- Elementy towarzyszące,
- Staże/zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawców.

Elementy towarzyszące:

- Koszty dojazdów uczestników projektu na szkolenia i staże,
- Stypendium szkoleniowe i stażowe,
- Badania lekarskie przed skierowaniem na szkolenie/staż,
- Odzież ochronna i materiały szkoleniowe dla uczestników kursów zawodowych.

Projekt nr 2: Działania wspierające w zakresie organizowania lokalnej społeczności i animacji społecznej:

Celem jest integracja mieszkańców, tj. osób wykluczonych wraz z ich otoczeniem z wykorzystaniem zasobów gminy, w tym świetlic wiejskich, domów kultury, bibliotek:

- Stworzenie miejsc integracji wielopokoleniowej, w tym organizacja spotkań edukacyjno-kulturalnych po. prelekcja filmów, wyjazdy do kina, teatru, opery, zaproszenie „ciekawych osób” - osób z pasją, spotkania ze specjalistami,
- Organizowanie debat i konsultacji społecznych przy współudziale mieszkańców,
- Organizowanie warsztatów pracy twórczej o charakterze terapeutycznym np. kulinarnych, garncarskich, szydełkowania,
- Organizowanie zajęć rekreacyjno-sportowych: piłkarzyki, szachowy, gry planszowe, taneczne, ruchowe,
- Poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne,
- Poradnictwo prawne i obywatelskie.

Koszty:

- wynagrodzenie psychologa, terapeuty, animatora, prelegenta, trenera,
- zakup biletów, wynajem autokaru,
- catering,
- zakup piłkarzyków, szachów, gier planszowych,
- zakup materiałów na warsztaty.

W przypadku, gdy w projekcie będą uczestniczyły osoby niesamodzielnie, należy je rozumieć jako osoby niesamodzielne ze względu na stan zdrowia lub wiek (65+) albo niepełnosprawność, która wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.

Projekt nr 3: Działania z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym:

Projekt skierowany jest do rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami i/lub rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej:

- diagnoza potrzeb,

- wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, prawne – stworzenie grupy wsparcia prowadzonej przez terapeutę/psychologa,
- usługi wspierające osobę z niepełnosprawnościami- tłumacz osoby głuchoniemej, przewodnik, asystent osoby niepełnosprawnej,
- usługi wspierające rodziców:- doradztwo, szkolenia, warsztaty np. stworzenie Akademii rodziny- cykliczne spotkania dla rodziców, a także zajęcia dla dzieci zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami,
- wsparcie w postaci asystenta rodziny, mediatora,
- zajęcia integracyjne, edukacyjne, sportowe.

Koszty:

- wynagrodzenie psychologa, terapeuty, prawnika, asystenta, przewodnika, tłumacza, mediatora, trenera, doradcy,
- wynajem sali,
- materiały szkoleniowe, pomocnicze na zajęcia,
- koszty dojazdu,
- catering.

Projekt nr 4: Zajęcia pozalekcyjne w Klubie Młodzieżowym:

Projekt powinien być realizowany w oparciu o Minimalne standardy pracy Klubu Młodzieżowego.

- Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w Klubie Młodzieżowym, w tym:
 1. pomoc w nauce,
 2. prowadzenie zajęć plastycznych,
 3. prowadzenie zajęć tematycznych,
 4. rozwijanie zainteresowań,
 5. gry i zabawy,
 6. promowanie zdrowego stylu życia,
 7. prowadzenie gazetek okolicznościowych, bloga lub videobloga Klubu
 8. pogadanki na temat ochrony środowiska, zdrowego stylu życia, ekologii, odżywiania itp.
- Zajęcia naukowo-techniczno-badawcze w Klubie Młodzieżowym, w tym:
 1. rozbudzanie zainteresowań naukami ścisłymi,
 2. wzmocnienie kompetencji kluczowych: naukowo–technicznych i informatycznych,
 3. uzupełnianie i ugruntowanie wiedzy z m.in. z matematyki, fizyki, chemii i techniki,
 4. rozwijanie zainteresowań poznawczo-naukowych.
- Zajęcia taneczno-teatralno-kabaretowe w Klubie Młodzieżowym,
- Zajęcia z pedagogiem lub psychologiem lub psychopedagogiem w Klubie Młodzieżowy
Na indywidualnych spotkaniach terapeuta:
 1. stworzy warunki do rozwoju samodzielności,
 2. ukaże alternatywy spędzania czasu wolnego,
 3. będzie rozwijał kreatywności i spostrzegawczość,
 4. będzie kształtował odpowiedzialność (w tym za: środowisko, zdrowie, rodzinę, kolegów itp.),
 5. będzie realizował elementy programów profilaktycznych (zdrowy styl życia, zapobieganie nałogom, przeciwdziałanie przemocy i agresji)
 6. wzmacniał poczucie własnej wartości,

7. kształcił poczucie dumy i przynależności do społeczności własnej wsi, gminy oraz postawy i nawyki związane z bezpieczeństwem,
 8. rozmawiał z uczestnikami o bieżących potrzebach i problemach ludzi młodych.
- Zajęcia z fotografii i filmu w Klubie Młodzieżowym

Koszty:

- wynagrodzenie pracownika klubu, psychologa, terapeuty, trenera, doradcy, prelegenta,
- wynajem sali do prowadzenia klubu,
- wyposażenie klubu,
- materiały szkoleniowe, pomocnicze na zajęcia,
- catering.

Projekt nr 5: Działania wspierające w zakresie organizowania lokalnej społeczności i animacji społecznej: usługi wzajemnościowe, samopomocowe:

Celem jest organizacja Banku Czasu, który organizuje ruch samopomocy i inicjatywę społeczną, w szczególności wśród osób niepełnosprawnych oraz starszych w oparciu o zasadę pomocniczości oraz wykorzystuje kapitał społeczny tkwiący w społeczności lokalnej. Ideą Banku Czasu jest pośredniczenie we wzajemnej wymianie usług i pomocy w formie bezgotówkowej, umożliwia dzielenie się z innymi osobami swoim wolnym czasem i umiejętnościami. Bank Czasu działa na zasadzie katalogu usług. To bank, w którym nie używa się pieniędzy, walutą jest godzina wykonanej usługi. Uczestnicy ofiarują swoje usługo-godziny, czyli umiejętności, zdolności i talent. Czas ten można wykorzystać poprzez powierzenie wykonanie trudnej dla siebie czynności innej osobie. Świadcząc usługi, uczestnik zarabia godzinę. Godzina pomocy przy pracach domowych jest warta tyle samo, ile godzina pracy w ogrodzie.

Zadania:

- Realizacja działań samopomocy w oparciu o katalog usług. Katalog ten zawiera różnorodne formy wsparcia m.in.: szycie, haft, podwożenie samochodem, wykłady poświęcone promocji zdrowego stylu życia, przygotowywanie plakatów i ulotek, pieczenie, gotowanie, odśnieżanie, pielęgnacja ogródka, warsztaty międzypokoleniowe –osoby starsze opowiadają o tradycjach, wspólne przygotowanie potraw tradycyjnych.
- Działania aktywizujące społeczność w ramach lokalnych projektów i inicjatyw społecznych (np. obchody Aktywnych Społeczności, Międzynarodowego Dnia Osoby Starszej, realizacja działań animacyjnych w przestrzeni podwórek, czy mobilnej przestrzeni zabawy w okresie wakacyjnym, dyżury w Punkcie Informacyjnym dot. rewitalizacji dzielnicy, wolontariat w świetlicy środowiskowej, czynna współpraca z lokalnymi organizacjami, instytucjami na rzecz społeczności lokalnej.
- Rozwój dialogu społecznego poprzez udział i organizację m.in. konferencji, wizyt studyjnych.

Koszty:

- wynagrodzenie animatorów warsztatów i moderatora banku czasu,
- wynajem pomieszczeń i urządzeń do realizacji cyklicznych spotkań,
- wyposażenie pomieszczeń,
- materiały na warsztaty, inicjatywy,
- koszty uczestnictwa i organizacji konferencji, wizyt studyjnych, inicjatyw aktywizacyjnych,
- catering.

Z dnia 11.07.2018 r.:

1. Czy kluby młodzieżowe mogą być otwarte raz w tygodniu?

Kluby młodzieżowe mogą być otwarte raz w tygodniu o ile wynika to z przeprowadzonej analizy potrzeb i spełnia wymagania określone w standardzie pracy klubu młodzieżowego opublikowanego w ramach dokumentacji konkursowej RPKP.11.01.00-IZ.00-04-134/17.

2. Kto może zakładać kluby młodzieżowe?

Kluby młodzieżowe może zakładać każdy podmiot uprawniony do aplikowania o grant, tj. wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).

3. Czy można stworzyć klub młodzieżowy dla przebywających w MOW i to na terenie danej placówki?

Istnieje możliwość sfinansowania kosztów utworzenia i funkcjonowania klubu młodzieżowego dla osób przebywających w MOW. Jednakże kompleksowe wsparcie dla tej grupy osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zaplanowano w ramach RPO WK-P w poddziałaniu 9.2.2. Dlatego też należy zwrócić uwagę, aby nie doszło do podwójnego finansowania tożsamyh form wsparcia dla uczestnika grantu, w tym samym czasie.

4. Czy w ramach projektów aktywizacji społecznej możliwe jest sfinansowanie takich działań jak spływy kajakowe, rajdy rowerowe, wyjazdy studyjne?

Spływy kajakowe, rajdy rowerowe, wyjazdy studyjne powinny stanowić element kompleksowego wsparcia działań aktywizacyjnych, które pozwolą osiągnąć zamierzone cele, w tym zrealizować wskaźnik efektywności społecznej.

5. Czy wsparciem mogą zostać objęci członkowie 1 konkretnego stowarzyszenia skupiającego osoby niepełnosprawne i ich opiekunów/rodziców?

W przypadku rekrutacji zamkniętej kierowanej do danego podmiotu należy rozważyć przesłanki dotyczące występowania pomocy publicznej. Ponadto grupą docelową powinny być osoby spełniające definicję osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i ich otoczenie a nie podmiot jakim jest stowarzyszenie. W takim przypadku osoby musiałyby się dobrowolnie zgłaszać do projektu (nie być delegowane) i realizacja musiałaby się odbywać poza godzinami pracy w stowarzyszeniu (o ile takie są określone).

6. Czy świadczenia celowe mogą być uznane za wkład własny w projekcie?

Świadczenia celowe mogą być uznane za wkład własny, jeśli są bezpośrednio związane z merytorycznym wsparciem jakie uczestnik otrzymuje w ramach projektu. Natomiast inne świadczenia jak np. 500+ nie mogą stanowić wkładu własnego.

7. Wsparcie w ramach tzw. e-learningu – czy jest on możliwy w ramach klubu młodzieżowego?

Przedmiotowa forma wsparcia mogłaby wystąpić jako jeden z elementów kompleksowego wsparcia. Niemniej jednak należy wziąć pod uwagę grupę docelową jaką są dzieci z rodzin wykluczonych społecznie i rozpatrzyć to pod kątem adekwatnego narzędzia wsparcia. Dzieci mogą mieć problem z motywacją, koncentracją, dostępem do komputerów jak i z jego obsługą.

8. Czy bezdomni, którzy pracują mogą wziąć udział w aktywizacji zawodowej?

Bezdomny, który spełnia definicję osoby wykluczonej społecznie może zostać objęty wsparciem aktywizacji zawodowej, zgodnie z indywidualną ścieżką społeczno-zawodową. Niemniej jednak trzeba pamiętać, że taka osoba, która na starcie jest osobą pracującą nie będzie realizować wskaźnika efektywności zatrudnieniowej.

9. Czy wsparciem można objąć konkretny rodzinny dom dziecka/rodzinę zastępczą np. aktywizacja społeczno-kulturalna mieszkańców konkretnego rodzinnego domu dziecka poprzez m.in. pracę asystenta rodziny oraz wspólne wyjazdy do kina, teatru, na basen, opieka psychologa?

Istnieje możliwość objęcia tego typu wsparciem osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób przebywających w pieczy zastępczej oraz osób z ich otoczenia w ramach osi 11. Jednakże kompleksowe wsparcie dla tej grupy zaplanowano w ramach RPO WK-P w poddziałaniu 9.3.2 w typie projektu nr 2. Dlatego też należy zwrócić uwagę, aby nie doszło do podwójnego finansowania tożsamyh form wsparcia dla uczestnika grantu, w tym samym czasie.

10. Czy każda kobieta powracająca do pracy po urlopie macierzyńskim może być potraktowana jako kwalifikująca się do objęcia wsparciem?

Kobiety powracające na rynek pracy po urlopiach macierzyńskich nie mogą być potraktowane automatycznie jako osoby kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej.

Kobiety powracające na rynek pracy po urlopiach macierzyńskich to osoby fizyczne w wieku aktywności zawodowej wyłączone z rynku pracy w związku ze sprawowaniem opieki nad dziećmi do lat 3 lub powracające na rynek pracy po urlopiach macierzyńskich/rodzicielskich/wychowawczych. Wsparcie dla przedmiotowej grupy docelowej jest kierowane w ramach priorytetu 8.

11. Czy w związku ze zmianą ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mamy do czynienia z profilowaniem?

Realizując wsparcie na projekty grantowe, należy stosować Wytoczne w zakresie włączenia społecznego - Wytoczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, zatwierdzone w dniu 24 października 2016 r. Aktualizacja ustawy nie zniósła obowiązku profilowania.

12. Czy w ramach kosztów w projekcie można ująć koszty pobytu uczestnika w ośrodku odwykowym leczenia uzależnień?

Instrumentem aktywizacji społecznej o charakterze zdrowotnym może być skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu, w rozumieniu przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak również skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

13. Czy jako koszt kwalifikowalny w projekcie można ująć turnus rehabilitacyjny?

Turnusy rehabilitacyjne nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być uznana za wkład własny projektu.

14. Czy w ramach projektu można uznać za uzasadniony koszt zakupu laptopa w związku z prowadzeniem biura projektu?

Koszt zakupu laptopa służącego do prowadzenia biura projektu powinien zostać ujęty w kategorii kosztów administracyjnych, która jest limitowana. Jeżeli Wnioskodawca wykazuje w swoim potencjale, że posiada komputer, to można uznać ten koszt za niekwalifikowalny.

15. Czy można porównywać między sobą projekty złożone przez tego samego Grantobiorcę (zarówno merytorycznie jak i kosztowo)?

LGD może porównywać między sobą projekty złożone przez tego samego Grantobiorcę (zarówno merytorycznie jak i kosztowo).

16. Czy Rada może uznać, że skoro grantobiorca w jednym projekcie kupuje np. laptopa, to w kolejnym projekcie ten koszt jest już niekwalifikowany?

W przypadku analogicznych kosztów w tożsamych projektach, Rada może uznać ww. koszty za niekwalifikowalne (niezasadne).

17. Czy na etapie składania wniosku należy wskazać doświadczenie oraz imię i nazwisko trenera?

Na etapie składania wniosku należy wskazać wymagane doświadczenie trenera. Nie należy wskazywać imiennie trenera.

18. Czy w ramach typu 1e można zaplanować szkolenia z zakresu prawa jazdy dla kategorii c oraz c+e? Jaka jest maksymalna suma kwoty wsparcia na jednego uczestnika projektu?

Grantobiorcy mogą zaplanować szkolenia z zakresu prawa jazdy kat c i c+e jeżeli taka forma wsparcia w ramach aktywizacji społeczno-zawodowej wynikać będzie z indywidualnej ścieżki osoby kierowanej na szkolenie. Zakładana suma kosztów we wnioskach grantowych na 1 uczestnika w ramach aktywizacji społeczno – zawodowej wynosi średnio 12 000,00 zł na całą ścieżkę reintegracji.

19. Czy w ramach typu projektu 2b można sfinansować koszt przeszkolenia osoby, która zostanie zatrudniona jako lider/animator?

Animator lokalny co do zasady nie jest uczestnikiem projektu, nie może otrzymać wsparcia np. szkolenia ze względu na sam fakt pełnienia funkcji animatora w projekcie. Wsparciem w ramach projektu objęci mogą być jedynie uczestnicy projektu tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym a także ich otoczenie, o ile ich udział jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych.

20. Czy w ramach kosztu zatrudnienia lidera/animatora należy uwzględnić zakup materiałów dydaktycznych?

Kosztu zakupu materiałów dydaktycznych nie należy wliczać do kosztu zatrudnienia lidera/animatora w kategorii personel. Materiały dydaktyczne/ pomocnicze są kwalifikowalne w ramach tego wsparcia, ale powinny mieć bezpośredni związek z działaniami lidera/animatora i przyczynić się do realizacji założonego celu.

21. Czy w ramach projektu można sfinansować koszt organizacji wydarzenia integrującego np. koszt cateringu?

W ramach projektu można sfinansować koszt organizacji wydarzenia integrującego np. koszt cateringu, o ile przyczyni się do realizacji celu projektu w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.

22. Czy koszty racjonalnych usprawnień powinny się znaleźć we wniosku na etapie ubiegania się o dofinansowanie?

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020* mechanizm racjonalnych usprawnień to konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.

Łączny koszt racjonalnych usprawnień na jednego uczestnika w projekcie nie może przekroczyć 12 tys. zł.

Wnioskodawca może ubiegać się o koszty racjonalnych usprawnień dopiero w momencie zrekrutowania osoby, która takich rozwiązań potrzebuje. Kosztów takich nie planuje się w projekcie. Nie należy mylić zasady uniwersalnego projektowania z racjonalnymi usprawnieniami.

Z dnia 31.09.2017 r.:

1. Jakie minimalne wymagania powinny spełniać Kluby Młodzieżowe?

Kluby Młodzieżowe powinny spełniać minimum poniższy standard:

1. Odbiorcami wsparcia są dzieci i młodzież zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w wieku szkolnym, tj. od 6/7 lat do 18 roku życia (lub do zakończenia realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki) z zastrzeżeniem, iż osoby niepełnoletnie przyjmowane będą za zgodą rodzica lub opiekuna prawnego. Możliwym jest objęcie wsparciem także otoczenia ww. osób.
2. Klub w swojej działalności zakłada realizację celów, takich jak:
 - wsparcie procesu edukacyjnego przez pomoc w nauce i przezwyciężanie trudności szkolnych;
 - pomoc w odkryciu potencjału i predyspozycji zawodowych;
 - wzmocnienie procesu integracji ze społeczeństwem;

- kształtowanie umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, rozwój zdolności interpersonalnych i postaw prospołecznych;
 - wzmocnienie poczucia własnej wartości i dostarczenie pozytywnych wzorców zachowań;
 - zapewnienie bezpiecznych form spędzanie czasu wolnego, rozwój talentów i zainteresowań.
3. W ramach klubu może być realizowany program rówieśniczy. Program polega na organizowaniu liderów/doradców, którzy pomagają rówieśnikom w różnych sferach ich funkcjonowania, m.in:
 - a) edukacyjnej- (pomoc w nauce) – uczniowie klas starszych pomagają młodszym kolegom w zrozumieniu materiału szkolnego;
 - b) działania o charakterze socjoterapeutycznym – (pomoc w zajęciach o charakterze socjoterapeutycznym)- promowaniu pozytywnych wzorców zachowań, wspieranie kolegów w pokonywaniu trudności w relacjach z innymi;
 - c) profilaktycznej (pomoc w akcjach profilaktycznych) – promowaniu zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie uzależnieniom podczas akcji profilaktycznych;
 - d) mediacyjnej (pomoc w mediacjach) – rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych, w sytuacjach problemowych.
 4. W ramach podejmowanych działań klubu rekomendowana jest realizacja co najmniej dwóch z ośmiu kompetencji kluczowych spośród:
 - a. porozumiewanie się w języku ojczystym
 - b. porozumiewanie się w językach obcych;
 - c. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
 - d. kompetencje informatyczne;
 - e. umiejętność uczenia się;
 - f. kompetencje społeczne i obywatelskie;
 - g. inicjatywność i przedsiębiorczość
 - h. świadomość i ekspresja kulturalna.
 5. Godzinny funkcjonowania klubu nie powinny kolidować z wypełnieniem obowiązku szkolnego dzieci i młodzieży. W dni nauki szkolnej, zajęcia w klubie powinny być realizowane popołudniami, poza planem zajęć szkolnych tak, aby uczestnicy w sposób aktywny mogli skorzystać z oferowanego wsparcia. W dni wolne od nauki szkolnej funkcjonowanie klubu może odbywać się również w godzinach przedpołudniowych.
 6. Zatrudniona w Klubie Młodzieżowym może być osoba, która spełnia jeden z poniższych warunków:
 - a) posiada wykształcenie wyższe na kierunku: pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub inne uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną;
 - b) posiada wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną;
 - c) posiada wykształcenie średnie oraz udokumentowany co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną.
 7. Osoba prowadząca Klub Młodzieżowy zobowiązana jest do ewidencjonowania uczestników, w tym założenia karty dla każdego uczestnika.
 8. Pod opieką jednego opiekuna/wychowawcy może przebywać łącznie maksymalnie 25 dzieci/młodzieży.
 9. Zakres zadań realizowanych przez pracowników Klubu Młodzieżowego obejmuje w szczególności:

- a) Prowadzenie zajęć i treningów mających na celu aktywną integrację dzieci i młodzieży, w tym zajęć o charakterze wychowawczym i profilaktycznym (z uwzględnieniem, iż zajęcia wychowawcze i profilaktyczne odbywają się w grupach maksymalnie 12 osobowych) – stworzenie i udostępnienie harmonogramu zajęć;
 - b) Rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży w oparciu o alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu;
 - c) Pomoc w nauce oraz nadrobieniu zaległości szkolnych;
 - d) Pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, opartych na diagnozie indywidualnej i grupowej;
 - e) Współpraca ze szkołą, Ośrodkami Pomocy Społecznej, sądem i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
 - f) Współpraca i regularny kontakt z rodzinami/opiekunami wychowanków.
10. Pracownicy Klubu Młodzieżowego zobowiązani są do sporządzania comiesięcznych sprawozdań z zakresu realizowanych zadań.
11. Wyżej wymienione zapisy powinny znaleźć odzwierciedlenie w Regulaminie Klubu Młodzieżowego.

Z dnia 31.08.2017 r.:

1. Czy, w przypadku utworzenia miejsc w klubach młodzieżowych należy wykazać trwałość przez okres, odpowiadający okresowi realizacji projektu?

W przypadku klubów młodzieżowych nie ma konieczności zapewnienia trwałości przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Klub młodzieżowy nie jest traktowany jako placówka wsparcia dziennego zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Niemniej jednak w przypadku tej formy wsparcia należy monitorować wskaźnik *efektywności społecznej* oraz wskaźnik *liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna*. Celem standaryzacji pracy klubów IZ RPO przygotowuje minimalny zakres realizacji wsparcia do stosowania przez wnioskodawców.

2. Jak należy interpretować trwałość miejsc świadczenia usług opiekuńczych?

Trwałość miejsc świadczenia usług opiekuńczych należy rozumieć jako gotowość pomiotu do świadczenia usługi co oznacza, że beneficjent (grantobiorca) musi być gotowy do świadczenia usługi o zakresie zbliżonym do usługi świadczonej w ramach projektu i podobnej jakości. W przypadku niewystąpienia popytu na te usługi nie ma konieczności zatrudnienia kadry, jednak w przypadku wystąpienia popytu na usługę (zgłoszenia się po usługę) kadra ta musi być zatrudniona, a tym samym usługa uruchomiona. Trwałość musi być zapewniona z innego źródła niż środki europejskie.

W przypadku usług opiekuńczych świadczonych stacjonarnie w formie m.in. klubów samopomocy, świetlic środowiskowych, trwałość dotyczyć będzie miejsca przeznaczonego dla jednej osoby w danym klubie, świetlicy tzn. liczymy liczbę miejsc równą maksymalnej liczbie osób, które jednocześnie mogą korzystać z usług np. w danej świetlicy.

3. Czy w ramach świetlic środowiskowych muszą być realizowane zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych?

Świetlica środowiskowa jest traktowana jako placówka wsparcia dziennego realizowana zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W *Wytycznych w obszarze włączenia społecznego* wskazano, iż m.in. w placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej obowiązkowo są realizowane zajęcia rozwijające co najmniej DWIE z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE):

- a) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- b) porozumiewanie się w językach obcych;
- c) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- d) kompetencje informatyczne;
- e) umiejętność uczenia się;
- f) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- g) inicjatywność i przedsiębiorczość;
- h) świadomość i ekspresja kulturalna.

4. Czy w klubach młodzieżowych, świetlicach środowiskowych i klubach samopomocy należy wykazywać obligatoryjnie wskaźnik efektywności społecznej?

Zgodnie z Wytycznymi w obszarze włączenia społecznego wskaźnik efektywności społecznej mierzony jest wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji. W związku z powyższym w ramach wsparcia realizowanego w klubach młodzieżowych należy mierzyć wskaźnik *efektywności społecznej* oraz wskaźnik *liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna* u uczestników projektu. Natomiast w klubach samopomocy i w świetlicach środowiskowych wyżej wymienione wskaźniki nie są mierzone ponieważ wsparcie nie jest realizowane w ramach aktywnej integracji.

5. Jaka powinna być dolna granica wiekowa dzieci objętych wsparciem w ramach klubów młodzieżowych?

Dolną granicę wiekową dzieci objętych wsparciem w ramach klubów młodzieżowych IZ RPO ustaliła na podstawie wieku, w którym dziecko rozpoczyna edukację szkolną, tj. 6-7 lat.

6. Do osób w jakim wieku należy kierować wsparcie w ramach aktywizacji społeczno-zawodowej?

Głównym elementem aktywizacji społeczno-zawodowej są działania z wykorzystaniem instrumentów zatrudnieniowych, co wiąże się koniecznością osiągnięcia określonych poziomów wskaźników programowych, tj. „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu” oraz „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek). W związku z faktem, iż zgodnie z zapisami *Zasad udzielania wsparcia na projekty grantowe* do realizacji ww. wskaźników nie są wliczane osoby, które nie ukończyły 18 roku życia w chwili wejścia do projektu, IOK rekomenduje, aby wsparcie z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej było kierowane do osób w wieku 18-65 lat.

7. Czy planując wsparcie w postaci pośrednika pracy i doradcy zawodowego w ramach klubów pracy, należy obligatoryjnie wykazać wskaźnik efektywności zatrudnieniowej?

Zgodnie z *Wytycznymi w obszarze włączenia społecznego* wskaźnik efektywności zatrudnieniowej mierzony jest wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym.

W treści *Zasad udzielania wsparcia na projekty grantowe* wskazano, iż w ramach aktywizacji zawodowej są usługi trenera pracy, doradcy zawodowego. W przypadku, gdy w ramach klubów pracy realizowane są działania mające charakter instrumentów aktywizacji zawodowej, wówczas należy obligatoryjnie mierzyć efektywność zatrudnieniową.

Instytucja Organizująca Konkurs rekomenduje, aby formę wsparcia w postaci klubów pracy realizować w połączeniu z typem projektów odnoszącym się do aktywizacji społeczno-zawodowej. Istnieje wówczas możliwość zastosowania większej liczby instrumentów mających wpływ na osiągnięcie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej.

8. Z uwagi na fakt, iż animator lokalny nie występuje w grupie docelowej, na jakich zasadach można zaplanować dla niego wsparcie? Jeżeli projekt objęty grantem dotyczyłby tylko i wyłącznie działań animatora (np. wynagrodzenie) nie można byłoby przypisać grupy docelowej do projektu.

Animator lokalny co do zasady nie jest uczestnikiem projektu, nie może otrzymać wsparcia np. szkolenia ze względu na sam fakt pełnienia funkcji animatora w projekcie. Wsparciem w ramach projektu objęci mogą być jedynie uczestnicy projektu tj. osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także ich otoczenie, o ile ich udział jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych.

Osoba zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w ramach ścieżki aktywizacji społeczno-zawodowej, może uzyskać wsparcie zawodowe w postaci podwyższenia kwalifikacji, kompetencji czy umiejętności np. na animatora lokalnego, czy lidera lokalnego. Należy jednak pamiętać, iż usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia.

Animator/lider aktywności lokalnej oraz obywatelskiej może natomiast być zatrudniony jako personel projektu przez grantobiorcę w ramach realizacji działań wspierających rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.

9. Czy wsparcie w ramach świetlic środowiskowych może być kierowane tylko i wyłącznie do osób niesamodzielnych.

Zgodnie z *Wytycznymi w obszarze włączenia społecznego* nie jest wymagane, aby uczestnikami świetlicy środowiskowej realizowanej jako usługa społeczna świadczona w środowisku lokalnym w kontekście usług wspierania rodziny, były jedynie osoby niesamodzielne. W przypadku tego wsparcia musi być obligatoryjnie spełniony warunek, zgodnie z którym w ramach działania 11.1 Włączenie społeczne na obszarze objętych LSR wsparcie może być udzielone osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

10. Czy typy projektów można łączyć w ramach grantów?

IOK stoi na stanowisku, iż w ramach projektu objętego grantem jest możliwe łączenie typów/podtypów projektów, jeżeli jest to zasadne i celowe oraz mieści się w wartości grantu przypisanego do danego typu działań, tj. w przypadku grantu zakładającego wzrost aktywności społecznej – 50 tys. zł, a w przypadku grantu zakładającego efektywności zatrudnieniową – 150 tys. zł.

11. Czy otoczenie może być wliczane do wskaźników?

W przypadku objęcia wsparciem osób z otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, należy założyć odpowiednie wskaźniki produktu i rezultatu dotyczące otoczenia np. wskaźnik produktu w brzmieniu: „Liczba osób z otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie” oraz rezultatu w brzmieniu: „Liczba osób z otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których nastąpił wzrost wiedzy lub umiejętności w zakresie wspierania osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym”.

12. Czy cały wkład własny można przenieść na grantobiorcę?

IOK dopuszcza rozwiązanie, w którym cały wkład własny zostanie przeniesiony na grantobiorców.

13. Czy w podsekcji C.1 Wniosku o dofinansowanie projektu należy wpisać dane ze strategii czy aktualne?

Wnioskodawca w podsekcji C.1 wniosku o dofinansowanie powinien uwzględnić dane aktualne, lecz w przypadku braku możliwości uzyskania ww. danych, należy wpisać dane ze strategii.

14. Na ile elastyczne są wartości wskaźników wskazane we wniosku i czy możliwa jest sytuacja, że dany wskaźnik zostanie ostatecznie usunięty z wniosku, jeśli nie będzie zainteresowania daną formą wsparcia?

Założenia dotyczące wartości docelowych wskaźników projektu co do zasady nie mogą ulegać obniżeniu. Jest to dopuszczalne w bardzo wyjątkowych sytuacjach losowych, których Beneficjent nie był w stanie przewidzieć tworząc założenia projektu, przy czym co do zasady brak zainteresowania konkretną formą wsparcia nie jest wystarczającą przesłanką do obniżenia wartości wskaźnika. Zapotrzebowanie na realizację poszczególnych form wsparcia beneficjent jest zobowiązany ustalić podczas diagnozy potrzeb dla realizowanego projektu, zaś na etapie realizacji projektu, w sytuacji wystąpienia problemów z rekrutacją grupy docelowej – szybko reagować i wprowadzać na bieżąco środki naprawcze mające na celu realizację pierwotnych założeń. Niemniej jednak z uwagi na wieloletni proces realizacji projektu grantowego, każdy przypadek będzie rozpatrywany indywidualnie biorąc pod uwagę założenia umowy ramowej, przyjętej Lokalnej Strategii Rozwoju oraz poziomy wskaźników założonych do realizacji w ramach Osi 11 RPO WK-P 2014-2020.

15. Czy jest jakieś ograniczenie liczby grantów możliwych do realizacji przez jednego grantobiorcę?

W ramach Osi 11 RPO WK-P nie założono żadnych limitów ani ograniczeń dotyczących liczby projektów objętych grantem możliwych do realizacji przez jednego grantobiorcę. Natomiast

możliwe jest ograniczenie przez LGD liczby składanych wniosków o powierzenie grantu w ramach warunków udzielenia wsparcia zamieszczonych w ogłoszeniu o naborze wniosków.

16. Kiedy dokumentem do weryfikacji spełnienia kryterium w ramach rekrutacji może być oświadczenie a kiedy zaświadczenie?

Co do zasady dokumentem do weryfikacji spełnienia kryterium w ramach rekrutacji powinno być zaświadczenie. W przypadku braku możliwości uzyskania ww. dokumentu kryterium należy weryfikować na podstawie oświadczenia.

17. Czy wartość wskaźnika zawsze jest równa liczbie niepowtarzających się peseli?

Wartość wskaźnika produktu *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym* założona w ramach projektu grantowego oraz w Lokalnej Strategii Rozwoju zawsze jest równa liczbie niepowtarzających się numerów PESEL.

18. Czy stosować podręcznik w obecnej formie czy poczekać na aktualizację?

Wnioskodawca zobligowany jest do stosowania aktualnego podręcznika jako załącznika do SZOOP.

19. Czy wkładem własnym w projekcie może być wkład pieniężny publiczny?

Wkład własny może być wniesiony w każdy sposób dopuszczony przez *Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020*, w tym w formie: pieniężnej prywatnej, pieniężnej publicznej, niepieniężnej prywatnej, niepieniężnej publicznej. Na etapie przygotowania projektu grantowego rekomenduje się, aby wkład własny był określony jako własny prywatny ze względu na formę prawną LGD - stowarzyszenia i tryb wyboru, w którym nie jest aktualnie wiadome, jaki grantobiorca zostanie wybrany i w jakiej formie wniesie wkład własny. Na etapie realizacji projektu grantowego będzie wymagana aktualizacja wniosku grantowego w związku z faktyczną formą wniesionego wkładu własnego przez grantobiorców.

20. Czy osoby zatrudnione w ramach subsydiowanego zatrudnienia realizują wskaźnik efektywności zatrudnieniowej?

Tak, osoby zatrudnione na podstawie subsydiowanego zatrudnienia, które przeszły ścieżkę aktywnej integracji społeczno – zawodowej mogą być ujęte we wskaźniku efektywności zatrudnieniowej w przypadku, gdy zostaną spełnione warunki dotyczące źródeł weryfikacji wskaźnika określone w *Zasadach udzielania wsparcia na projekty grantowe* oraz subsydiowane zatrudnienie nie będzie współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

21. Co powinna zawierać umowa/porozumienie o współpracy z OWES. W jaki sposób będzie podlegało kontroli kryterium dotyczące współpracy z OWES?

Umowa/porozumienie o współpracy z OWES powinna być na tyle precyzyjna, aby z zapisów w niej zawartych wynikał zakres i zasady współpracy LGD z OWES w tym zakresie i zasady

realizacji wspólnych inicjatyw lokalnych na rzecz ekonomii społecznej oraz budowania partnerstw na rzecz ekonomii społecznej, zgodnie z brzmieniem kryterium.

22. Czy w systemie SL2014 formy wsparcia dla uczestników projektów grantowych będzie można wpisywać do kategorii „inne”, czy będzie wymagany szczegółowy podział form wsparcia, zgodnie z Podręcznikiem Beneficjenta w ramach EFS?

Wymagany będzie szczegółowy podział form wsparcia zgodnie z Podręcznikiem Beneficjenta SL2014. Do kategorii „inne” przypisujemy formy wsparcia, których nie da się przypisać do zdefiniowanych kategorii.

23. Czy zaproponowany w Zasadach udzielania wsparcia na projekty grantowe katalog możliwych do realizacji działań jest katalogiem zamkniętym?

Katalog możliwych do realizacji działań określony w *Zasadach udzielania wsparcia na projekty grantowe* jest rekomendowanym przez IOK rodzajem wsparcia w ramach poszczególnych typów określonych w *Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WK-P na lata 2014-2020* i nie stanowi katalogu zamkniętego. Niemniej jednak planując inny rodzaj wsparcia niż określony w ww. *Zasadach* należy każdorazowo rozważyć jego zasadność i adekwatność z punktu widzenia możliwego do realizacji typu operacji oraz celu szczegółowego, jakim jest „Wzrost aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju”, a także wskaźników koniecznych do osiągnięcia w ramach projektu oraz LSR.

24. Czy źródłami pomiaru wskaźnika „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna” mogą być opinie trenerów prowadzących zajęcia, doradców?

Tak. Źródłami pomiaru postępu w procesie aktywizacji społecznej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie uczestnika, w szczególności w zakresie wzmocnienia motywacji do pracy po projekcie, zwiększenia pewności siebie i własnych umiejętności czy poprawy umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów, mogą być opinie trenerów prowadzących zajęcia lub doradców. Opinia winna zawierać informacje o uczestniku w momencie rozpoczęcia udziału w danym rodzaju wsparcia oraz opisywać zmianę na zakończenie udziału w projekcie.

25. Czy projekt objęty grantem musi być skierowany wyłącznie do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i/lub ich otoczenia zamieszkałych na terenie objętym LSR?

Tak. Projekt objęty grantem musi być skierowany do osób zamieszkujących w rozumieniu Kodeksu cywilnego na terenie objętym LSR, w ramach którego realizowany jest projekt. Oznacza to, iż osoby uczące się lub pracujące na terenie objętym LSR, bez spełnienia warunku zamieszkania, nie mogą być objęte wsparciem w ramach danego projektu.

Zbiór interpretacji dot. kwestii proceduralnych:

Z dnia 17.12.2018 r.:

1. Czy członkowie Rady mogą brać udział w weryfikacji wstępnej?

Po ponownej weryfikacji zapisów Ustawy RLKS oraz zapisów Podręcznika dla LGD i rozważeniu postawionego problemu IZ RPO WK-P poniżej przedstawia swoje stanowisko.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 4 Ustawy RLKS to Rada jest organem, do którego właściwości należy wybór operacji realizowanych w ramach LSR oraz ustalenie kwoty wsparcia. Dlatego też wszelkie rozstrzygnięcia w odniesieniu do złożonych do LGD wniosków o dofinansowanie powinny być podejmowane przez odpowiedzialny za te czynności organ – Radę. Jednocześnie należy pamiętać, iż zgodnie z art. 4 ust. 4 Ustawy RLKS „członek rady nie może równocześnie być członkiem organu kontroli wewnętrznej LGD, zarządu LGD lub pracownikiem LGD”, a członkowie Rady zobowiązani są do podpisywania na posiedzeniu deklaracji bezstronności.

W myśl zapisów Podręcznika dla LGD weryfikacja wstępna wniosku o dofinansowanie miała być wsparciem dla procesu oceny dokonywanej przez radę LGD, co miało pozwolić na przyspieszenie procesu oceny i ułatwienie pracy rady. Umożliwiono dokonywanie tej weryfikacji przez pracownika LGD, członka zarządu, lub inną wyznaczoną przez zarząd osobę (np. eksperta). W związku z faktem, iż pracownicy biura LGD czy członkowie zarządu biorą znacznie częściej udział w szkoleniach, konferencjach i spotkaniach z przedstawicielami IZ RPO WK-P, naturalnym wydawało się, iż osoby te będą wsparciem dla rady w procesie pierwszej weryfikacji kryteriów wyboru projektu, której to wynik przekażą radzie. Jednakże to organ decydujący czyli rada dokonuje wyboru projektu, jedynie posiłkując się efektem oceny dokonanej przez pracowników biura LGD lub inną wyznaczoną osobę.

Natomiast jeśli rada jest w stanie we własnym zakresie dokonać weryfikacji wstępnej oraz oceny projektów i wyłonić grantobiorców/projektodawców, IZ RPO WK-P pozostawia kwestię oceny wymagań formalnych do rozważenia przez dany LGD i odpowiedniego ujęcia tej kwestii w procedurach.

Jednocześnie IZ RPO WK-P zwraca uwagę na zastosowanie procedur zapewniających bezstronność w wykonywaniu wszelkich czynności, szczególnie związanych z wyborem grantodawców/projektodawców oraz unikanie konfliktu interesu.

IZ RPO dopuszcza możliwość tworzenia zespołów „mieszanych” w zakresie weryfikacji wstępnej jednakże zwraca uwagę, iż należy zastosować jasne procedury pozwalające na rozdzielenie kompetencji osób dokonujących weryfikacji wstępnej oraz oceny, a także umożliwiające precyzyjne określenie kiedy i kto składa deklarację bezstronności (konieczność składania deklaracji bezstronności przez członka rady przed dokonaniem oceny). Ponadto w przypadku udziału członka rady w etapie wstępnej weryfikacji należy pamiętać o zachowaniu zgodności z art. 4 ust. 4 Ustawy RLKS „członek rady nie może równocześnie być członkiem organu kontroli wewnętrznej LGD, zarządu LGD lub pracownikiem LGD”.

Z dnia 5.12.2018 r.:

1. Czy zapisy wzoru umowy o powierzenie grantu nie stoją w sprzeczności z możliwością wcześniejszej wypłaty zaliczki (nawet do 3 miesięcy przed okresem realizacji projektu)?

IZ RPO analizując zapisy umowy o powierzenie grantu, nie dostrzega sprzeczności z możliwością wcześniejszej wypłaty zaliczki przed rozpoczęciem okresu realizacji projektu. Zapisy umowy wskazują, iż maksymalna kwota udzielonej zaliczki nie może przekroczyć określonego % grantu, natomiast wypłata pierwszej transzy dofinansowania jest przekazywana po wniesieniu przez grantobiorcę prawidłowo ustanowionego zabezpieczenia i następuje zgodnie z ustalonym harmonogramem płatności. LGD powinny oszacować na ile bezpieczne i uzasadnione jest wcześniejsze dokonywanie wypłaty transzy jeszcze przed rozpoczęciem realizacji projektu.

Z dnia 15.11.2018 r.:

1. Co należy zrobić w przypadku, jeśli w konstrukcji wniosku o powierzenie grantu nie przewidziano, iż stowarzyszenie zwykle może wnioskować o udzielenie wsparcia, tj. nie przewidziano odpowiedniej rubryki w części „Typ wnioskodawcy”?

W przypadku, jeśli LDG w konstrukcji wniosku o powierzenie grantu, w ramach „typu wnioskodawcy” założyło wyłącznie osoby prawne, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, to proponuje się ją rozszerzyć o dodatkowy wiersz „Inny podmiot” z możliwością wypełnienia.

W naborach już ogłoszonych, w przypadku wystąpienia takiego podmiotu dopuszczalnym jest, aby Wnioskodawca zaznaczył „osoby prawne” i dodatkowo złożył do LGD wyjaśnienia, iż jest podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku, niemniej jednak w związku z technicznymi możliwościami formularza nie mógł zaznaczyć właściwej opcji. Taki Wnioskodawca powinien być na tej podstawie uprawnionym podmiotem do otrzymania wsparcia.

Z dnia 20.09.2018 r.:

1. Czy w ramach typu 2 projektów możliwe jest uczestnictwo osób powyżej 65 lat?

W związku z tym, że dla typu 2 w ramach Działania 11.1 przewidziano tzw. „miękkie formy wsparcia” związane z aktywizacją społeczną istnieje możliwość uczestnictwa osób w wieku powyżej 65 roku życia. Dodatkowo uwzględniając wymagania dotyczące możliwej do aktywizacji grupy docelowej w ramach Działania 11.1 należy pamiętać, że osoba w wieku powyżej 65 lat powinna również pochodzić z kategorii zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją.

2. W jakim wieku powinni być uczestnicy projektów dotyczących aktywizacji społeczno-zawodowej?

Głównym elementem aktywizacji społeczno-zawodowej są działania z wykorzystaniem instrumentów zatrudnieniowych, co wiąże się koniecznością osiągnięcia określonych poziomów wskaźników programowych, tj. „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu” oraz „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek). W związku z faktem, iż zgodnie z zapisami Zasad udzielania wsparcia na projekty grantowe do realizacji ww. wskaźników nie są wliczane osoby, które nie ukończyły 18 roku życia w chwili wejścia do projektu, IOK

rekomenduje, aby wsparcie z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej było kierowane do osób w wieku 18-65 lat.

3. Czy koszt ubezpieczenia wolontariusza może być wydatkiem kwalifikowanym w projekcie?

Tak. Ubezpieczenie wolontariusza może stanowić koszt kwalifikowany w projekcie.

Z dnia 6.08.2018 r.:

1. Proszę o interpretację poniższego zapisu procedur (zaczerpniętego z Podręcznika) dotyczącego ustalenia kwoty wsparcia:

LGD może obniżyć wnioskowaną kwotę dofinansowania do poziomu powodującego, że projekt zmieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu, jednak nie więcej niż do 90% wnioskowanej kwoty dofinansowania, a w przypadku dokonywania przez LGD oceny racjonalności kosztów kwalifikowalnych nie więcej niż do poziomu 90% zweryfikowanej pod względem racjonalności kwoty dofinansowania.

Przedmiotowy zapis dotyczy tylko i wyłącznie sytuacji obniżenia kwoty w momencie, gdy wnioskowana kwota dofinansowania powoduje, że projekt nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu.

Zapisy oznaczają iż w przypadku, kiedy projekt nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu można obniżyć kwotę wsparcia maksymalnie o 10% tzn., iż przyznana wartość byłaby na poziomie 90 % i tu w zależności:

-czy LGD bada racjonalność kosztów kwalifikowalnych projektu, wówczas obniżenie wartości jest maksymalnie o 10% (kosztów kwalifikowalnych) czyli do 90% kwalifikowalnej kwoty dofinansowania

- jeśli LGD nie bada racjonalności kosztów projektu to obniżenie wartości jest maksymalnie o 10%, czyli do 90% wnioskowanej kwoty dofinansowania (w procedurze grantowej LGD zawsze bada kwalifikowalność kosztów, zatem ten punkt nie dotyczy LGD).

Przykład: Jeżeli mam projekt „pod limitem” za 50 tysięcy (rada nie obciąży żadnych kosztów), a mam alokację w wysokości 45 tys. zł, to mogę ten projekt obniżyć max. o 10 % czyli 5 tys. zł i wówczas projekt może otrzymać dofinansowanie. Jeżeli natomiast ten sam projekt miał obcięte 2 tys. zł niekwalifikowanych kosztów, czyli obecnie 48 tys. zł, to ten projekt tak samo mogę obniżyć max. o 10% czyli o 4800 (a w rzeczywistości wystarczy tylko o 3 tys. zł) i wówczas projekt może otrzymać dofinansowanie.

Z dnia 11.07.2018 r.:

1. Kto jest administratorem danych osobowych? Gdzie można uzyskać więcej informacji na temat ochrony danych osobowych?

Administratorem danych osobowych przetwarzanych w odniesieniu do zbioru Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 jest Województwo Kujawsko-Pomorskie – Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, reprezentowane przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Piotra Całbeckiego, mające siedzibę przy Placu Teatralnym 2, 87-100 Toruń.

Administratorem danych dla zbioru Centralny system teleinformatyczny wspierający realizację programów operacyjnych jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego z siedzibą w Warszawie przy ul. Wspólnej 2/4, 00-926 Warszawa;

Na stronie internetowej www.mojregion.eu zamieszczono komunikat dotyczący zmian w związku z RODO dla beneficjentów EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 wraz z aktualnymi wzorami oświadczeń. Poniżej link do komunikatu:

http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/wiadomosc/Zmiany_w_zwi%C4%85zku_z_RODO

Szczegółowe pytania w tej kwestii należy kierować na adres iod@kujawsko-pomorskie.pl.

2. Czy LGD musi mieć szczegółową metodologię stawek przyjętych w katalogu stawek maksymalnych czy wystarczy np. przyjęcie stawek z innych konkursów w ramach RPO?

LGD nie musi mieć szczegółowej metodologii przyjętych stawek, wystarczy przyjęcie stawek z innych konkursów w ramach RPO.

3. Czy IZ może na jakimś etapie zakwestionować, że LGD przyznała na dany projekt stawki maksymalne?

Jeżeli stawki są zgodne z zaakceptowanym przez IZ RPO taryfikatorem to są kwalifikowalne. Niemniej ich racjonalność może być badana na każdym etapie, również na etapie kontroli.

4. Czy LGD może przyjąć wyższe stawki dot. stypendium stażowego niż 997,40 zł?

Stawki powinny być przyjęte na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy art.41., zgodnie z ich aktualnym poziomem. Obecnie obowiązujące są następujące stawki:

Wysokość stypendium od czerwca 2018 roku -1017,40 zł.

Składki społeczne:

- emerytalna- 19,52% - 198,60 zł

- rentowa 8% - 81,39 zł

- wypadkowa – 1,67% -16,99 zł

Łączne koszty kwalifikowalne do projektów wynoszą - 1314,38 zł.

5. Czy w ogłoszeniu o naborze koszty dotyczące racjonalnych usprawnień powinny być zawsze ujęte?

Informacji dotyczącej wysokości kosztów na racjonalne usprawnienia nie zawiera się w ogłoszeniu o naborze. Należy natomiast poinformować o możliwości ich kwalifikowania na etapie wdrażania.

6. W przypadku, gdy LGD daje możliwość finansowania zakupu środków trwałych - jakie są praktyczne wskazówki na zabezpieczenie się LGD z możliwości rozliczenia tych zakupów w okresie trwałości projektu?

Trwałość projektu nie dotyczy zakupów środków trwałych.

7. Jak zweryfikować Grantobiorców względem listy wykluczeń zgodnie z poniższym oświadczeniem:

- **Oświadczam, że nie podlegam wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie na podstawie przepisów:**
 - a) **art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.);**
 - b) **art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769);**
 - c) **art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2016 r. poz. 1541 z późn. zm.).**

Grantobiorcy podpisując oświadczenia są poinformowani iż znane są im skutki składania fałszywych oświadczeń wynikające z art. 297 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny. Oświadczenia są weryfikowane na podstawie podpisu Grantobiorcy.

8. W jaki sposób rozwiązać kwestie związane z konkursami (naborami) zaplanowanymi na I półrocze 2018, które nie mogły się zdarzyć ze względu na ustalanie procedur, a LGD nie ma jeszcze zaakceptowanego harmonogramu pierwotnego?

Konkursy te należy jak najszybciej realizować w II kwartale i przy najbliższej aktualizacji wniosku, zaktualizować harmonogram.

Z dnia 15.06.2018 r.:

1. Czy art. 61 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) ma zastosowanie do projektów objętych grantem i procedury odwołania?

Wyżej wymieniony artykuł nie ma zastosowania do projektów objętych grantem i procedury odwołania. W związku z powyższym, jeżeli LGD zaplanowało taką ścieżkę odwoławczą w swoich procedurach, to IZ RPO rekomenduje usunięcie z nich zapisów dotyczących możliwości skierowania przez Wnioskodawcę skargi do Sądu Administracyjnego na negatywne rozpatrzenie odwołania.

Ponadto należy pamiętać, iż w ramach naborów dla podmiotów innych niż LGD ww. zapisy ustawy obowiązują.

Zbiór interpretacji dot. projektów na koszty bieżące i animację:

Z dnia 17.12.2018 r.:

Zasada konkurencyjności w aneksowanych umowach na KBiA

Do ustalenia czy w danym przypadku mamy do czynienia z jednym zamówieniem, czy też z odrębnymi zamówieniami przeanalizować należy istotne okoliczności istniejące w

chwili wszczęcia postępowania, w tym przesłanki tożsamości podmiotowej, przedmiotowej oraz czasowej zamówienia. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności (...) wskazane przesłanki należy interpretować zgodnie z wykładnią przepisów Pzp dotyczących szacowania wartości zamówienia.

W sytuacji, w której wydłużenie okresu realizacji projektu, a tym samym konieczność przeprowadzenia kolejnych zamówień nie była możliwa do przewidzenia na etapie szacowania i uruchomienia pierwszych zamówień. Jednocześnie w takim przypadku uzasadnione jest odrębne szacowanie zamówień (przed i po wystąpieniu nieprzewidzianych okoliczności). Zgodnie z podręcznikiem wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 *Zamówienia udzielane w ramach projektów* opracowanym przez MliR wskazano „ Jeżeli potrzeba udzielenia określonego zamówienia ujawni się dopiero po udzieleniu innego zamówienia podobnego przedmiotowo i funkcjonalnie, to w tym przypadku nie mówimy o nieuprawnionym dzieleniu zamówienia z uwagi na fakt, iż brak jest tożsamości czasowej takich zamówień”. W takim przypadku możemy mieć do czynienia z kilkoma samodzielnymi zamówieniami dotyczącymi tego samego funkcjonalnie zamówienia, których wartość będzie szacowana odrębnie. Powyższe podejście potwierdza również opinia UZP w zakresie szacowania wartości zamówień, która może mieć zastosowanie również w przypadku procedur zasady konkurencyjności: **„Przy założeniu, że zamawiający oszacował wartość zamówienia na początku roku z należytą starannością, w sytuacji, gdy w trakcie roku pojawi się nieprzewidziana wcześniej potrzeba dokupienia jakiegoś artykułu lub usługi, w opinii Urzędu Zamówień Publicznych, będziemy mieli do czynienia z nowym, odrębnym zamówieniem, którego wartość obliczyć należy właściwie do jego zakresu”**.

Zgodnie z powyższym uzasadnione jest odrębne szacowanie wartości i stosowanie procedur w przypadku nieprzewidzianych zamówień, następujących po już zrealizowanych w ramach projektu zamówieniach.